

بعنوان سرگرمی از آنها استفاده می کند
قیافه ها و حرکات پدر و مادر است که در ماههای
اول آنها را بصورت شیخ می بیند ولی بمرور
قیافه ها برایش روشنتر و شفافتر می شوند ، تا
آنجائیکه پس از مدتی کاملا " قادر به شناخت
و تشخیص دادن شکل و شمایل پدر و مادر خودار
دیگران است . پس از آنکه درک و فهمش بیشتر
شد ، انواع وسائل بازی در اختیارش گذارده
می شود . کودک ضمن شناخت کامل اشکال و
نحوه استفاده از آنها ، بمرور اندیشه خود را از
آنچه که در اطرافش می گذرد پربار می سازد .
وسائل بازی برای کودک باید طوری انتخاب
شود که در خور فهم و اندیشه اش باشند
در این صورت تهیه اسباب بازی و نقش آن تنها
نیاید برای سرگرم کردن و سبک
نگاهداشتن کودک باشد ، بلکه اسباب بازی
باید عالم خاصی را در رشد فکری کودک ایجاد
کند و او را با دنیای پیرامونش آشنا سازد .

کودک سرگرمی هایش

علی اکبر حسن زاده

انسان در هر سن و سالی که باشد، نیاز به سرگرمی و تفریح دارد، این نیاز از زمان کودکی در قالب فکری او نهفته می شود. کودک از ابتدائی ترین روزهای عمرش بازی و سرگرمی خو می گیرد. اولین عروسکهای متحرکی که او

آینده‌اش بکار بندد .

۳ - سازندگی و خلاقیت را در کودک ایجاد کند ، بدین معنی که اسباب بازی نباید فقط در جنبه سرگرم کردن ، ساکت نگاه داشتن و پر کردن اوقات کودک باشد ، بلکه چنان باشد که ذهن کودک را برانگیزد و او را بسوی سازندگی و آفرینندگی سوق دهد .

۴ - محتوا و معنی داشته باشد . وسیله ای که برای سرگرم کردن کودک بکار می رود ، باید مایه ای و حرفی تازه داشته باشد ، به دانسته‌های پیشین کودک بیفزاید و او را به آموختن چیزهای تازه وادارد . اسباب بازی علاوه بر سرگرم کردن کودک ، بایست او را به گونه ای

وسيله بازی که روی اصول صحیحی برای کودک انتخاب می شود ، می تواند نقش مربی را برایش داشته باشد و او را بادیای بیامونش آشنا سارد . کودک با استفاده از اسباب بازی می - تواند بدور از هر گونه اشکالی وجود خود را ساخته و در موقعیتهای تخیلی و واقعی زندگی قرار دهد . تفکرات و سرگرمیهای کودکانه در حقیقت تقویت اندیشه و کار جدی او در بزرگی اش می باشد . کودک با استفاده از وسائل بازی می تواند نقش و روابط بزرگسالان را بفهمد و با کارها و حرف های جامعه بزرگسالان آشنا شود . اینگونه تجربیات کودک را از نظر عقلی ، عاطفی ، جسمی و اجتماعی پرورش می دهد و او را در سازگاری با محیط زندگی اش یاری می کند . عبارت دیگر - اسباب بازی می تواند بعنوان یک وسیله آموزشی به رشد همه جانبه کودک کمک کند و او را برای یک زندگی ایده‌آل درآینده بیوراند .

بانوجه به اهمیتی که اسباب بازی به عنوان وسیله کار کودک در آموزش و پرورش غیر مستقیم او دارد ، انتخاب وسیله بازی مناسب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است ، در اینصورت والدین محترم در موقع خرید اسباب بازی بایستی دقت لازم را بکار برند .

ویژگیهای انواع اسباب بازی کودکان

۱ - اسباب بازی که برای کودک انتخاب می شود بایستی مناسب با سطح فکری او بوده و علاقه خاصی را در او ایجاد کند .

۲ - دربرگیرنده فرهنگ جامعه باشد ، تا از آن طریق به ارزش معیارهای جامعه‌ای که در آن زندگی می کند پی برده و بگونه ای که مطبوع طبع او باشد ، آنها را فراگرفته و در زندگی

فعال به کارهای مثبت و سازنده وادارد و نیروی سازندگی و خلاقیتش را بنحو مطلوبی پرورش دهد .

۵ - برطبق سن و فراخور فکر کودک باشد .
وسيله بازی که برای کودک انتخاب می شود باید نشانه ای از واقعیت را در خود داشته باشد . تا بدیسی وسیله بتواند فکر کودک را از راه بازی بازندگی واقعی پیوند دهد ، علاقه اش را بخود جلب کند و در نهایت توانائیهای بالقوه او را پرورش دهد ، دادن یک اسباب بازی به کودکی که سس و تجربه اش فراخور آن وسیله نیست ، باعث نابسامانی فکری و روحی او می - شود .

۶ - بهداشتی بوده و از ایمنی کاملی برخوردار باشد . اسباب بازی ای که در اختیار کودک قرار می گیرد ، بایستی از هر نظر بهداشتی بوده و مسائل ایمنی در آن رعایت شده باشد . میکرب زا و شکننده و نوک تیز نباشد .

۷ - اندازه و وزن مناسب داشته باشد .
وسيله بازی که در اختیار کودک قرار می گیرد بایستی مناسب زور و گنجایش دستهای او باشد بیش از حد توانائی کودک بزرگ و سنگین نباشد زیاد هم کوچک نباشد که کودک بتواند آنرا دردهاں خود جای دهد . در نهایت وسیله مذکور درخور توانائی و خصوصیات جسمی و روانی کودک در یک سن خاص باشد . چون استفاده نادرست و نابجا از آن احتمال خطرا درمورد سلامتی کودک افزایش می دهد .

ویژگیهای یک اسباب بازی خوب

۱ - اسباب بازی که در اختیار کودک گذارده

می شود بایستی از محسنات ویژه ای برخوردار باشد ، سبک و قابل لمس باشد ، شکننده و قابل اشتغال نباشد ، صاف و بدون برآمدگیهای نوک تیز و قابل شستشو باشد .

۲ - اسباب بازیهای عروسکی که دارای چشم دکمه ای و چیزهایی نظیر اینها باشند ، بایستی در چسبندگی و دوخت و دوز چشمها و اجزای صورت درمحلهای مربوطه دقت کامل بعمل آمده باشد بدین خاطر که اگر این قسمتها محکم چسبانده و دوخت و دوز نشده باشند ، امکان اینکه کودک با ناخ و یا دندان خود آنها را بکند و فرو بدهد وجود دارد .

۳ - اسباب بازی که در اختیار کودک قرار می گیرد ، بایستی مناسب سن و احوال او باشد

مسلسل ، و نیز لباسهای گوناگون مانسند :
لباس پزشک و پرستار ، پلیس ، پاسدار ، سرباز
و

این نوع بازیها بیشتر مورد توجه کودکان
سه سال بیلا می باشند . کودک با فرو رفتن در
نقش بزرگسالان دنیای واقعی پیرامون خود را
تجربه می کند و برای زندگی در آن آماده می -
شود . کودک با استفاده از اینگونه بازیها
سیاری از مسائل عاطفی واجتماعی رامی آموزد
و فرا راه زندگی خویش قرار می دهد .

د - بازیهای اجتماعی و فرهنگی : عبارتند
از - رابطه کودک با اجتماع اطرافش . اینگونه
بازیها معمولاً " از پنج سالگی ببعده مورد توجه
کودکان است . کودک با تقلید از بزرگترها

بیش از اندازه برایش بزرگ و سنگین نباشد .

۴ - یکی از امور مهم در رابطه باتربیت
کودک ، انتخاب اسباب بازی مناسباست ، زیرا
باید دقت شود که وسیله مذکور با سن و علایق و
توانائیهای کنونی کودک منطبق گردد . و این
نکته در مد نظر باشد که قرار است چه نوع
توانائیهایی در کودک پرورش یابد .

۵ - انواع زمینه های بازی رامی توان بدین
گونه برشمرد :

الف : بازیهای سازنده و خلاق

ب : بازیهای فعال جسمی

ج : بازیهای تقلیدی

د : بازیهای اجتماعی و فرهنگی

الف - بازیهای خلاق و سازنده ، عبارت

است از بازی با مکعبهای چوبی یا پلاستیکی
و وسائل دست ساز ، وسائل نقاشی و رنگ آمیزی و
بازیهای ساده علمی که باعث می شوند کودک
به مشاهده پیرامون خویش بپردازد و مسائل
تازه ای در برابر خود بیابد . بازیهای ساختنی
و خلاق ، توانائیهای ذهنی و ذوقی رادر کودکان
پرورش می دهد .

ب - بازیهای فعال جسمی : این نوع بازیها
که به رشد توانائی و مهارتهای جسمی کودک
کمک بسزائی می کنند عبارتند از - سرسره بازی
تاب خوردن ، الاکلنگ بازی ، چرخ فلک سواری
سه چرخه سواری ، دوچرخه سواری ، توپ بازی
ورزش درهواوی آزاد و نظایر اینها .

ج - انواع بازیهای تقلیدی : اینگونه بازیها
که عبارتند از - عروسک بازی ، بازی با وسائل
غذا خوری ویژه کودکان ، بازی با وسائلی مانند
میز و صندلی کوچک ، وسائلی دیگر مانند شکل
حیوانات و مجسمه های حیوانات ، کامیون
هواپیما ، تانک ، توپ ، تفنگ ، فایق ، کشتی

الاکلنک ، انواع جورجورک (بازل) با ۹ تا ۱۵
 قطعه ، کامیون ، قایق ، تراکتور ، جرثقیل
 ماشین آتش نشانی ، جارو ، بخنخواب عروسک
 اطو ، سیراطو ، ظرفهای کوچک غذاخوری و
 آشپزی ، شکل حیوانات کوناگون ، خانه
 عروسک ، لباسهای سردانه و زنانه
 لباس بزرگ و برستاری ، کلاه ماموران
 آتش نشانی ، کلاه افسر پلیس ، داربست
 (سردبان) لوازم نقاشی (مداد شمعی
 کج ، آبرنگ ، قلم مو) ، کاری دستی
 وسایل ساده خیاطی ، میز و وسائیل
 نجاری ، اره کوچک ، سوهان ، چکش ، آچار
 بیج کوشی ، انبردست ، آهن ربا ، براده آهن
 نکه آهن ، تلفن ، موز کوچک ، صندلی
 انواع کتاب داستان ، مدال نقاشی ویژه این
 گروه سنی .

۴- گروه سنی چهارم " از ۵ تا ۸ سالگی "

جعبه آبرنگ ، وسائیل نقاشی ، مدل نقاشی

مركز حواس خود را تقویت کرده و سازگاری با
 محیط زندگی و اطرافیان را بی آمورد . برای
 اینگونه بازیها وسائیل بخصوصی وجود ندارد
 جز رابطه های اجتماعی و محیطی .

۶- انواع اسباب بازی مفید برای گروههای
 سنی کودکان از تولد تا ۱۲ سالگی

۱- گروه سنی اول " از ۳ تا ۱۸ ماهگی "

جعبه ، آویز زنگوله ، دایره رنگی ، عروسک
 رزورک چهارچرخه ، انواع جورجورک (بازل)
 با ۲ تا ۳ قطعه ، قطعات خانه سازی ، مهره
 سوراخ دار ، مکعبهای سوراخ دار ، مداد شمعی
 و کاغذ ، خمیر بازی ، گل سفید ، وسائیل کوچک
 نجاری ، میله و حلقه ، کاری کوچک
 اسباب بازیهای فشاری صدا دار ، توپ پارچه ای
 اشیاء شناور برای آب بازی ، عروسکهای چوبی
 بشکل مرد و زن ، حلقه پلاستیکی دندان گیر
 مکعبهای صاف و نظایر اینها .

۲- گروه سنی دوم " از ۱۸ ماهگی تا ۳ سالگی "

سه چرخه ، انواع جورجورک (بازل) با ۳ تا
 ۵ قطعه ، سرسره کوچک و تاب کوتاه ، الکلنک
 کوچک ، ماسه ، بیلچه ، سطل ، الک ، چکش
 میخ کوچک ، بیج و مهره پلاستیکی ، لوازم
 نقاشی (مداد شمعی ، کج ، آبرنگ ، قلم مو
 مداد رنگی) سه پایه ، تخته سیاه کوچک ، مکعبهای
 چند رنگه ، فیچی کائوچوئی ، کاغذ و این سری
 وسائیل .

۳- گروه سنی سوم " از ۳ تا ۵ سالگی "

وسائیل بازیهای تقلیدی ، سرسره ، تاب

بقیه از صفحه ۶۳

همین جهت ، بازی است ."

پس می توان گفت : معیار بازی ، داشتن مقاصد وهمی و خیالی است و بدین ترتیب می توان افعال انسان را به دودسته تقسیم کرد : دسته ای که هم نظم و نسق وهمی و خیالی دارد هم هدف آن ، وهمی و خیالی است و دسته ای که هم دارای نظم و نسق عقلی و هم دارای هدف عقلی است . یکی از تئوریهایی که روان شناسان در مورد بازی ارائه داده اند ، این است که بازی به پرورش قوه بیان و همگاری با دیگران و آگاهی از قدرت و توانایی های خود و آشنایی با خواص فیزیکی اشیاء کمک می کند .

بنابراین بازی وسیله ای است برای دست -

کتاب داستان کودکان ، میز تحریر و صندلی ، قطعه چوبی و پلاستیکی برای خانه سازی ، فرفره ، وسائل خیاطی (نخ و سوزن) ، طناب برای طناب بازی ، وسائل برش و چسباندن ، وسائل مورد لزوم برای کار دستی .

گروه سنی پنجم " از ۸ تا ۱۲ سالگی "

انواع کتابهای داستان کودکان ، کتابهای مدال نقاشی ، وسائل ساده تردستی و وسائل نمایش عروسکی ، وسائل بافندگی و وسائل کامل نجاری ، وسائل سبد - بافی ، وسائل آزمایشهای علمی سیر تحریر و صندلی .

یافتن به امور جدی زندگانی و به عبارت دیگر رشد جسمی و عقلی و عاطفی .

وقتی یکی از شما به فرزند خودش وعده ای داد
حتماً بایستی به قول و وعده ای که داده است عمل کند .